

**Beszámoló a Kürt Nappali Centrum
Úton és a Pályamódosító programok
2023. évi tevékenységéről**

Nappali Centrumunkban a **fedél nélkül és mélyszegénységben élő emberek** szociális, lakhatási helyzetének javítására, társadalmi integrációjuk elősegítésére törekszünk, szolgáltatásaink és programjaink segítségével. Intézményünk térítésmentesen, minden előzetes feltétel nélkül látogatható. Ügyfeink alapszolgáltatásainkat hétfőtől szombatig vehetik igénybe, ezek: ételosztások, ezen belül reggeli és ebéd, tisztálkodás, ruházat tisztítás-pótlás, melegedés. **Kiemelt szolgáltatásainkat, programjainkat olyan emberek választják, akik sorsukon, élethelyzetükön változtatni szeretnének.** Ezek egyéni mentori segítséget is nyújtanak, név szerint a következők: Úton lakhatást támogató program, Pályamódosító program ellátások, jövedelmek megszerzésének elősegítése, Fedél Nélkül utcalap, Jogvédő Iroda, Incorpora munkába állást támogató program.

Erzsébetváros Önkormányzata közszolgáltatási szerződés keretén belül, a 2023 évben 2 500 000 Ft támogatást részesítette az **Úton és Pályamódosító** programjainkat. A támogatási összeget, a személyi feltételek biztosításához használtuk fel (bér és közterhei), a támogatott munkatársak pedig a Kürt utcai nappali melegedő szociális munkásai (lásd pénzügyi beszámoló).

Pályamódosító

A program 2015 óta működik a Kürt utcai Nappali Centrumban. Elsősorban fedél nélküli vagy a lakhatásukban veszélyeztetett embereknek kínálunk a szociális ellátások megszerzéséhez szükséges **ügyintézési segítséget, illetve a munkába álláshoz kapcsolódó alapvető szolgáltatásokat.**

A Kürt Ügyfélszolgálati Iroda keretein belül működő program heti három nap (hétfő-kedd-szerda) volt elérhető 2023 évben, nyitvatartási naponként három előre foglalható időpontot, ezen felül, a szabad kapacitások függvényében azonnali „ügyintézési” segítséget kínált az igénybe vevők részére.

Az „ügyintézés” típusú segítségünk nagy részét, az **egészségügyi jogviszony** szüneteltetése miatt érvénytelen TAJ számmal rendelkező ügyfelek egészségbiztosítási járuléktartozásának (köztartozás) **méltányossági elengedésére** vonatkozó eljárások tették ki. Közreműködésünk révén a NAV méltányosságból elengedi ügyfeink köztartozását (általában teljesen, némelykor csak részben), ezáltal ügyfeink számára újra elérhetővé válik a közfinanszírozott

egészségügyi ellátás: „zöld” TAJ száma lesz újra, így hozzáférhet a TB támogatott orvosi ellátáshoz, valamint gyógyszerei kedvezményes kiváltásához.

Nagyon fontos számunkra az is, hogy ügyfeleink elsőprő többsége „tanul” ezekből az esetekből, és a jövőben jobban odafigyel arra, hogy mindenkor rendezett legyen az egészségbiztosítása. A jelenlegi jogszabályi környezetben minden otthontalan, illetve szociálisan rászoruló embernek hajléktalansága vagy szociális helyzete okán jár az ingyenes egészségbiztosítás, de ezt meghatározott időszakonként (6 vagy 12 hónap) kérelmeznie kell.

A pénzbeli ellátások közül **leggyakrabban aktív korúak ellátását, öregségi nyugdíjat és időskorúak járadékát kezdeményeztünk.** Természetbeni szolgáltatások közül pedig főként közgyógyellátás, bizonyítványok beszerzése, Incorpara álláskereső szolgálatunkhoz történő időpont foglalása miatt kerestek fel bennünket. Előfordultak polgári, közigazgatási peres, illetve gyámügyi eseteink is, melyek kapcsán **ügyvédi konzultációs lehetőséget és pártfogó ügyvéd bevonását szerveztünk.**

A programban résztvevők számára délutánonként és hétvégi napokon is lehetővé tettük, hogy **megjelenésüket fodrász segítségével tegyék rendezettebbé,** emellett pedig 17 embernek a **fogpótlásához anyagilag is hozzá tudtunk járulni** (külön támogatás segítségével, átlagosan a bekerülési költség 65%-val). Továbbá, indokolt esetben **munkába álláshoz kapcsolódó egyszeri támogatásokat is tudtunk nyújtani.** A közterületen élő ügyfeleink számára egy tíz alkalomból álló esti és hétvégi **csoportfoglalkozást tartottunk,** melynek keretében közösen főztünk, kulturális programot szerveztünk. Mindezt annak érdekében, hogy az értelmes szabadidős tevékenységen túl az egyéni, illetve a közösségi normáknak is megfelelő magatartási mintákat közvetítsük.

A Pályamódosító programban a **kerületi ügyfelekről egy külön adatbázist vezetünk,** ez alapján 2023-ban 80 főnek volt biztosan kötődése a VII. kerülethez, leginkább oly módon, hogy itt lakott vagy lakik (akár közterületen), vagy bejelentett címe kerületi (vagy VII. lakcím nélküli cím) volt. Szolgáltatásainkat elsősorban hajléktalan emberek veszik igénybe, de szociális rászorultság alapján kerületi lakosokat is fogadtunk. A következőkben nagyon röviden ismertetünk **néhány esetet,** melyekből talán némi impressziót lehet nyerni a Pályamódosító (PM) tevékenységéről:

A-né B. Annamária - 7. kerületi Önkormányzati bérlakásban él, aktív korú ellátást kap, hozzátartozói támogatják, hogy fizetni tudja a lakhatási költségeit. A PM a fogpótlásához adott támogatást.

D. János és R. Ignác – Mindketten VII. kerületi lakcím nélküli címmel rendelkeznek, és jobbára a VII. kerület területén élnek közterületen. A PM az egészségbiztosításuk rendezésében segítette őket, méltányossági kérelemmel fordultunk az illetékes NAV igazgatóságához, ahol köztartozásukat szociális helyzetükre való tekintettel elengedték.

B. Gábor - Éveken keresztül élt közterületen a VII. kerületben, az utcai szociális munkások kezdtek el vele dolgozni, majd a lakhatási program segítségével került albérletbe. Jelenleg is dolgozik, élete teljesen rendeződött. 2023-ban korábbi szabálysértési ügyeinek intézésében és fogpótlása támogatásával segítettük.

Nekünk mondták, József: „Tényleg mind a 218 000 forint adósságomat elengedték? Hozok maguknak habos süteményt!”

Balázs, (szociális munkás) forgalmi napló bejegyzése: „Ooooooh yeah! Elmentem Annával az egészségbiztosítóhoz. Mint a kés a vajban, úgy mentünk át! Kiderült, hogy nov. 8-án már fel is adták a tajkártyáját! Utána felhívtuk az orvosát, aki nagyon örült, és beírta a tajszámát, így hétfőn kezdődik az onkológiai kezelése. Fantasztikus élmény volt látni Annát sírva-nevetve ugrabugrálni!”

“Úton” lakhatási program - Közösen az Erzsébetvárosi Polgárokért

Úgy gondoljuk biztosítani kell a feltételeket ahhoz, hogy a **hajléktalan emberek, családok ismét visszakapják az életüket és lehetőségük legyen az önálló lakhatásra.** Sajnos a jelenlegi ellátórendszer erre a szükségletre nem ad választ, csak kisebb programok, projektek vállalják fel ezt a nagyon fontos feladatot. Az a tapasztalatunk, hogy minél hosszabb ideig kényszerül valaki hajléktalanként élni, annál kisebb az esélye annak, hogy ismét rendezett körülmények között éljen, rendszeres munkát vállaljon, önállóan fenntartsa egy lakást. A lakhatás megoldásában a piaci albérletek is segíthetnek, de az egyedülálló emberek, az egyszülős családok, a több gyermekes családok, valamint a tartós betegséggel küzdő emberek kevésbé tudnak megfizetni egy piaci albérletet.

2015-ben indítottuk el először az "Úton" lakhatási a programot kísérleti jelleggel. Azóta folyamatosan működik a "Kürt" Nappali Centrum bázisán. A nappali melegedő biztosítja az infrastruktúrát és részben a személyi feltételeket, a program működtetéséhez pluszforrásokra van szükség, amelyeket pályázatokból biztosítunk. **Programunknak két központi eleme van, a lakhatás költségeihez való hozzájárulás, valamint a segítő munka.**

Szakmai munka

Heti három napon hétfőtől-szerdáig lakhatási információs szolgálatot működtetünk, ahová bárki jelentkezhet, akinek lakhatási problémái vannak. A szolgáltatás célja, hogy feltérképezzük milyen körülmények között él az ügyfél, elmondjuk, hogy milyen segítséget tudunk neki nyújtani. A **program során háztartásokban gondolkodunk**, háztartásnak nevezzük azon személyek közösségét, akik együtt szeretnének élni vagy már együtt élnek.

Munkánk a képessé tételen alapul. Olyan eszközöket adunk az ügyfeleink kezébe, amivel javítani tudnak saját helyzetükön. Ha az ügyfél úgy gondolja, hogy szeretne velünk együtt dolgozni, akkor egy mentorral közösen megtervezik azt az utat, ami céljainak eléréséhez szükséges. Megnézzük a jelenlegi kiadásokat, bevételeket, adósságokat és ezeket átbeszéljük. Amennyiben nem dolgozik, segítünk számára megfelelő munkát találni. Mindezen munkában nagyon fontos az ügyfél aktív részvétele, a saját magáért tenni akarás. A támogatott háztartásokkal a beköltözést, illetve az anyagi támogatás kifizetését követően is tartjuk a kapcsolatot, azaz egy, három és hat hónap elteltével is megnézzük, hogy tudják-e önállóan finanszírozni lakhatásukat.

A programban nyújtott anyagi támogatás

Kevés a lakhatásra alkalmas önkormányzati lakás. Bár a piacról bérelt lakások nagyon drágák, mégis ennek időnként nagyobb esélye van, mint szociális bérlakást kapni. Egyszeri **beköltözési támogatással segítjük** a leendő bérlőket hogy az óvadék (kaució) kifizetését megkönnyítsük, nagy szükség lenne rendszeres bérleti díj támogatásra, de ezt a program nem tudja biztosítani. Olyan családokat, párokat vagy egyedülálló embereket várunk, akik közterületen, hajléktalan szállón, családok átmeneti otthonában vagy egyéb más kiszolgáltatott körülmények között élnek.

Fontosnak tartjuk a **krízis helyzet megoldását** is, pl. munka elvesztése, adósság kezelése. **Otthonmegtartási támogatással segítjük** azokat, akiknek veszélybe került a lakhatása (egyszeri beköltözési/otthonmegtartási támogatás, élelmiszer és higiénés csomag).

Itt két célcsoportunk van:

Azok a családok, egyének, akik életük során már megtapasztalták a hajléktalanságot. Kitartásuknak és akaraterejüknek köszönhetően kijutottak a nehéz helyzetükből, de valamilyen krízishelyzet miatt ismét veszélyben van a lakhatásuk.

Azok a családok, egyének, akinek még megvan az önkormányzati bérlakása, de valamilyen krízis helyzetből adódóan lakhatással kapcsolatos kezelhető mértékű adósságot halmoztak fel.

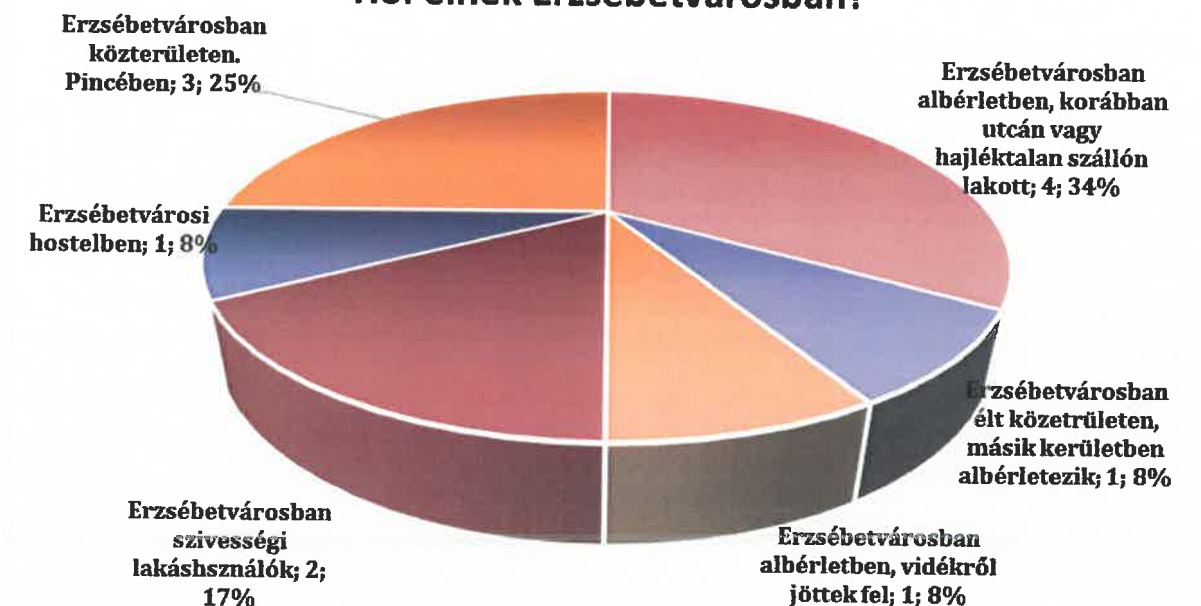
2023-ban 12 Erzsébetvárosi háztartás kereste fel a programot, ami 17 felnőttet (11 férfi és 6 nő) és 5 gyermeket jelent.

A 12 háztartás megoszlása típusuk szerint:

Hol él/élt a 12 háztartás?

Hol élnek Erzsébetvárosban?

Néhány eset:

Erzsébetvárosban albérletben

Mihály két éven át lakott hajléktalan szálláson, először egy szobát bérelt, majd egy önálló lakást. Rendszeresen dolgozik, akár napi 12 órát is. 13 dioptriás szemének a műtésére hitelt vett fel, amit az albérlet mellett tudott fizetni, de amikor utolérte egy adósság és a lakást is eladták, azt hitte az utcára kerül. 2023-ban otthonmegtartási támogatással segítettük, hogy egy szobát tudjon bérelni. A felvett hitelt visszafizette, jelenleg szeretne szakmát tanulni, egy önkéntes az angoltanulásban segít neki.

Kálmán a munkahelyén a szerszámtárolóban aludt. A Covid idején talált magának egy kiadó lakást. Kisegítő iskolába járt, kicsit furcsán kommunikál, talán ezért is kért tőle a tulajdonos 4 havi óvadékot. 2020-ban beköltözési támogatással segítettük, majd többször élelmiszercsomaggal. Pszichológusi segítséget is kapott, mert nehezen alakít ki új kapcsolatokat, folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. 2023-ban többek között festék adománnyal segítettük, mert a tulajdonos és számára is fontos, hogy rendezett legyen a lakás.

Erzsébetvárosban élt közterületen

Géza több éven keresztül élt Erzsébetváros közterein. 2020-ban albérletbe költözött segítségünkkel. Beköltözési támogatást kapott, e mellett többször segítettük élelmiszer csomaggal. Egyedül él, és jellemzően az építőiparban dolgozik. Szülei elváltak, de tartja velük a kapcsolatot. Édesanyja vidéken él, édesapja hajléktalan szállókon, és alkohol problémákkal küzd. Sajnos elvesztette munkáját, és nem tudta fizetni a bérleti díjat. Azért keresett meg minket újra, hogy segítsünk neki megtartani az albérletét, egy havi bérleti díjjal elmaradt, ezért a tulajdonos nem bontott vele azonnal szerződést. 2023-ban Otthonmegtartási támogatással és tartós élelmiszer csomaggal segítettük.

Erzsébetvárosban hostelben

Egy család: szülők, nagyszülő és 2 gyerek, így 5-en laktak együtt egy Erzsébetvárosi hostelben. Ukrán-magyar állampolgárok, a háború elől menekültek. Felvettük a kapcsolatot a menekültekkel foglalkozó szervezetekkel, hogy tudjunk segíteni. Anyagi helyzetük nem rendezett, az apa dolgozik, az édesanya nem kap semmilyen ellátást a gyermekek után. Az édesanyjának javasoltuk a Menedék Egyesületet. A Mandák házat ajánlottuk a tartós lakhatási támogatásra, sikerült, megkapták a támogatást, kivehettek egy lakást.

Erzsébetvárosi szívességi lakáshasználók

Éva és Vera, anya és lánya. Éva nagyobbik lányának a Dob utcai albérletében húzták meg magukat a tulajdonos tudta nélkül. Előtte néhány héttel még rendezett körülmények között éltek egy Erzsébetvárosi önkormányzati lakásban. Éva párját, Vera édesapját kiengedték a börtönből, aki kezeletlen pszichiátria beteg, tört zúzott a lakásban, rendőrt kellett hívni. A rendőrök az tanácsolták az anyának és a lányának, ha tudnak, menjenek biztonságos helyre. Az édesapa a lakás bérlője volt, a többiek családtagként éltek ott. A szomszédok is megelégtették a helyzetet, jelezték az önkormányzatnak, az apa bérleti jogviszonya megszűnt. Vera közben nagykorú lett, találtak albérletet, beköltözési támogatással és kisebb berendezési tárgyakkal segítettük őket. Időközben szerencsére visszajelentkezhetek az önkormányzati lakásba. Vera többnyire az albérletben, Éva a volt önkormányzati lakásban él.

Erzsébetvárosban közterületen, pincében

Aladár korábban alapítványunknál dolgozott közfoglalkoztatottként és hajléktalan szállón lakott, majd elhelyezkedett az elsődleges munkaerő piacon. Egyik alkalommal konfliktusba került a szállón az alkohol miatt, megszűnt a férőhelye és aztán a munkája is. Utcára került, Erzsébetváros közterein vagy villamoson próbált pihenni és onnan járt alkalmi munkákat végezni. 2023 októberétől rendszeres munkája van, de adóssága is van, ezért nem tudott egy kiadó szobát kivenni. A nagy hideg miatt döntött a hajléktalan szálló mellett, segítségünkkel bekerült az egyetlen olyan hajléktalan szállóra, ahol egy ágyas szobák vannak. Folytatjuk a közös munkát.

Budapest, 2023. január 29.

Sass Lajos

intézményvezető *h.*